

भूसंपादन अधिनियम १८९४ अन्वये मा. दिवाणी न्यायालयाने वाढीव मोबदला आदेशीत केलेल्या दाव्यातील दरखास्त प्रकरणामध्ये विहीत कालमर्यादेत कार्यवाही करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन परिपत्रक क्र.संकीर्ण-२०१७/PIL-३४/प्र.क्र.१०४/भाग-१/अ-४.
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक २८ फेब्रुवारी, २०१८

प्रस्तावना :-

मा.उच्च न्यायालय, औरंगाबाद खंडपीठ येथे दाखल करण्यात आलेल्या जनहित याचिका क्र.३४/२०१७ मध्ये मा. न्यायालयाने दि.११ सप्टेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या आदेशामध्ये कलम १८ खालील भूसंदर्भ प्रकरणामध्य मा. दिवाणी न्यायालयाने दिलेल्या वाढीव मोबदल्याच्या प्रकरणांमध्ये संबंधीत संपादक संस्थेने तातडीने वाढीव मोबदल्याची रक्कम उपलब्ध करून न दिल्यामुळे मोबदला वाटपाची कार्यवाही त्वरेने करण्यात येत नाही, त्यामुळे काही भूधारकांनी मा. दिवाणी न्यायालयात दरखास्त दाखल केल्यामुळे जप्तीची प्रकरणे उदभवल्यामुळे शासनाची नामुष्की होते.

त्याकरीता सदर जनहित याचिकेच्या अनुषंगाने मा. न्यायालयाने दिलेल्या वरील आदेशाच्या अनुषंगाने सर्वकष विचार करून खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्याचे आदेश देण्यात येत आहेत.

शासन परिपत्रक :-

भूसंपादन अधिनियम १८९४ चे कलम १८ अन्वये मा.जिल्हा/ दिवाणी न्यायालयाने दिलेल्या वाढीव मोबदल्याच्या आदेशाच्या अनुषंगाने मा.जिल्हा/ दिवाणी न्यायालयात दाखल करण्यात आलेल्या दरखास्ती प्रकरणांमध्ये संबंधीत संपादक संस्थेने वाढीव मोबदल्याच्या निधीची तरतूद अर्थसंकल्पा मध्ये करून तो निधी संबंधीत जिल्हाधिकारी कार्यालयाकडे दरखास्ती प्रकरणांमध्ये मोबदला वाटपासाठी उपलब्ध करून द्यावा. संपादक संस्थेने दरखास्ती प्रकरणांमध्ये निधी उपलब्ध करून देण्यास विलंब केल्यास व त्यामुळे जप्तीची नामुष्की ओढवल्यास त्यास संबंधीत संपादक संस्थेस/मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागास जबाबदार धरण्यात यावे.

दरखास्ती प्रकरणांमध्ये वाढीव मोबदल्याचा निधी उपलब्ध करून देण्याची जबाबदारी ही संबंधित संपादक संस्थेची असल्यामुळे, संपादक संस्थेने जबाबदारीने व दक्षतेने कार्यवाही करावी.

दरखास्ती प्रकरणांमध्ये अपिल करू नये असा निर्णय विधी व न्याय विभागाच्या सल्ल्याने झाल्यास संबंधित भूसंपादन अधिकारी / जिल्हाधिकारी यांनी संबंधित भूसंपादन संस्थेकडे त्वरीत निधीची मागणी करावी. त्या अनुषंगाने संबंधित भूसंपादन संस्थेने त्वरीत निधी उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही करावी व संबंधित भूसंपादन अधिकारी / जिल्हाधिकारी यांनी त्यानुसार वाढीव मोबदला रक्कम भूधारकांना त्वरीत वाटप करण्याची दक्षता घ्यावी. जेणे करून भूधारक जप्ती दरखास्तीची प्रकरणे मा.

दिवाणी न्यायालयात दाखल करणार नाहीत व खुर्ची, वाहन जप्ती या सारख्या अप्रिय घटना घडून शासनावर नामुष्कीची वेळ येणार नाही.

या बाबत संबंधितांनी काटेकोरपणे दक्षता घ्यावी अन्यथा असे काही आढळून आल्यास संबंधित अधिका-यांवर महाराष्ट्र शासकीय कर्मचा-यांच्या बदल्यांचे विनियमन आणि शासकीय कर्तव्ये पार पाडतांना होणा-या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, २००५ नुसार त्यांच्याविरुद्ध कार्यवाही करण्यात येईल, याची कृपया नोंद घ्यावी.

तरी सर्व संपादक सस्था यांनीही सदर परिपत्रक त्यांच्या अधिनस्त क्षेत्रिय अधिका-यांच्या निदर्शनास आणण्याची विनाविलंब कार्यवाही करण्यात यावी.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०१८०२२८१७२३३७८५१९ असा आहे. सदर आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(सु. कि. गावडे)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.मुख्यमंत्री यांचे अप्पर मुख्य सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मुंबई
- २) मा.मंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा.मंत्री (वित्त व वने) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा.मंत्री (जलसंपदा) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ५) सर्व मा.मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ६) मा.मुख्य सचिव यांचे सह सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ७) सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
- ८) सचिव (वने) यांचे स्वीय सहायक, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ९) सर्व विभागीय आयुक्त
- १०) सर्व जिल्हाधिकारी
- ११) सर्व जिल्हा सरकारी वकील
- १२) निवडनस्ती (अ-४
- १३) कार्यासन अ-१, अ-२, अ-३, अ-४